Nr. 25. Lwów dnia 21. grudnia 1895. Rok XXVIII. Tom LVI.

Wychodzi w sobotę każdego tygodnia w objętości co najmniej jednego arkusza.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową rocznie 4 zł., półrocznie 2 zł. w państwie austryackiem.

W Rosyi rocznie 5 rubli srebr. w W. Księstwie Poznańskiem 3 talary.

ROLNIK

ORGAN URZĘDOWY
c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Redakcya i Administracya „ROLNIKA“ ul. Słowackiego l. 8. II. piętro.

Inseraty zamieszczają się za opłatą 10 ct. od wiersza drobnym drukiem. Dla członków Towarzystwa gospodarskiego liczy się połowę ceny.

Manuskryptów nieumieszczonych nie zwraca się. Reklamacye uwzględnia się tylko do wyjścia numeru następnego.

TREŚĆ: Ceny zboża w Austryi w latach ostatnich. (Ciąg dalszy). — Memoryał Komitetu c. k. gal. Tow. gosp. — Wiadomości z Oddziałów. — Obwieszczenia c. k. Namiestnictwa.

Ceny zbożowe w Austryi w latach ostatnich.

(Ciąg dalszy).

Daty z innych, szczegółowo nie przytoczonych targów monarchii, potwierdzają wedle zapewnienia dr. Schullern-Schrattenhofena powyższe rezultaty a stwierdzają je także notowania cen na giełdzie wiedeńskiej. Notowania te przedstawiają się następująco:

Gatunek zboża	W styczniu 1894.	W grudniu 1894.	W styczniu 1895.	W przecięciu 1894.
	Ceny za centnar metryczny.			
Pszenica (Banatka)	7·73 –8·21	6·85—7·22	6·89—7·24	7·23—7·64
Żyto (Pester Boden)	6·21—6·39	5 76—5·92	5·72—5·89	5·78—5·98
Owies (Ungar. merc.)	7 19—7·29	6·23—6 33	6·37—6·48	6·56—6·99

I z tych notowań więc odnoszących się do handlu en gros okazuje się, iż nastąpił znaczny spadek cen zboża w ciągu roku 1894. Zauważyć trzeba też, że najmniej stosunkowo i na giełdzie wiedeńskiej spadły ceny żyta, w tym więc kierunku zgadzają się ceny handlu en gros i targów detailicznych.

Chodzi teraz o to, czy przedstawiony wyżej spadek cen zbożowych w Austryi w ciągu roku 1894, jest objawem odosobnionym, wypływającym ze specyalnych i przemijających przyczyn, czy też można z dat powyższych — które na poszczególnych targach wykazują tak znaczne różnice — wyciągać dalej idące wnioski.

Celem rozstrzygnięcia tego pytania zestawia dr. Schullern-Schrattenhofen z cenami zbożowemi z r. 1894, ceny z lat poprzednich od r, 1873, a mianowicie przedewszystkiem ceny giełdowe wiedeńskie, zaznaczając, że uwidoczniają one tylko ceny handlu en gros, tudzież podnosząc, że wpływy spekulacyi przy przecięciach rocznych, mniej więcej muszą się wyrównywać.

Otóż ceny zbożowe giełdy wiedeńskiej przedstawiają się w okresie od r. 1873 do 1894 następująco:

Ceny przeciętne roczne za centnar metryczny:*)

W roku	pszenicy	żyta	owsa
1873	16·62	11·57	7·21
1874	14·30	11·56	9·45
1875	10·70	8·70	8·60
1876	12·00	9·50	9·40
1877	13·60	10·00	7·80
1878	11·80	7·90	7·00
1879	12·30	8·20	6·60
1880	13·40	10·80	7·40
1881	13·40	10·60	7·40
1882	12·10	8·70	7·60
1883	11·00	8·30	7·10
1884	9·80	8·70	7·50
1885	9·00	7·70	7·20
1886	9 30	7·20	6·80
1887	9·10	6·90	6·30
1888	8·20	6·40	5·80
1989	8·67	7·19	6·68

*) Wszystkie ceny dla Austryi podane są w guldenach.

W roku	pszenicy	żyta	owsa
1890	8·91	8·12	8·07
1891	10·72	9·41	7·05
1892	9·70	8·67	6·18
1893	8·56	7·00	7·02
1894	7·66	5·99	6·99

Z powyższych dat widocznem jest co do pszenicy i żyta, że ceny produktów tych w handlu en gros w okresie od r. 1873 do r. 1894 spadły więcej jak o połowę, że w r. 1891 nastąpiła znaczna podwyżka cen, że od r. 1891 ceny znowu z roku na rok spadają, w końcu że ceny nigdy jeszcze nie były tak niskie jak w r 1894. Również wykazują daty te wielką nieregularność w cenach wszystkich produktów: pszenicy, żyta i owsa, jakoteż fakt, że ceny owsa w okresie od r. 1873—1894 tak znacznie nie spadły.

Rezultaty te przemawiałyby przeciw rozpowszechnionemu mniemaniu, że ceny zbożowe już od długiego czasu wciąż opadają, potwierdzałyby jednak fakt, że ceny głównych gatunków zboża są właśnie obecnie bardzo niskie.

Fakt ostatni wypływa również z przeciętnych cen rocznych handlu detalicznego dla miasta Wiednia, jakie za „Austryackim statystycznym podręcznikiem“ przytacza dr. Schullern-Schrattenhofen.

Ceny te obliczane za hektolitr były:*)

W r.	dla pszenicy	dla żyta	dla owsa
1885	7·16	5·78	3·13
1886	7·28	5·40	3·02
1887	7·21	5·21	2·74
1888	6·57	4·84	2·57
1889	6·84	5·40	2·93
1890	7·05	6·01	3·46
1891	8·36	6·90	3·09
1892	6·27	5·88	2·54
1893	6·19	4·74	2·76
1894	5·57	4·01	2·69

Z zestawienia więc cyfr dwóch ostatnich tabel wynika, że obniżka znaczna cen zbożowych w okresie od stycznia 1894 do stycznia 1895 jest tylko dalszym ciągiem tendencyi zniżkowej, jaka panuje w tych cenach w Austryi tak w handlu en gros jak i w handlu en detail już od r. 1891 względnie od r. 1892.

Czy ta tendencya jest jednak właściwą tylko krajom austryackim i powodów jej szukać trzeba w stosunkach lokalnych monarchii, czy też wynika ona z przyczyn ogólniejszych?

Przypatrzmy się najpierw Węgrom, które dostarczają przeważnie Cislitawii quantum zboża, jakiego ona własną produkcyą nie pokryje. Ceny zbożowe przedstawiały się tam od r. 1881 następująco:

*) Wszystkie daty w niniejszym szkicu przytaczamy za drem Schullern-Schrattenhoffen.

W r.	pszenica	żyto	owies
	ceny za cent. metr. w guldenach.		
1881	12·73	9·64	6·93
1882	11·22	7·84	7·21
1883	10·12	7·46	6·58
1884	9·11	7·59	6·92
1885	8·39	6·85	6·65
1886	8·39	6·41	6·40
1887	8·20	6·14	5·86
1888	7·44	5·62	5·39
1889	8·00	6·46	6·21
1890	8·26	7·30	7·51
1891	10·07	8·64	7·82
1892	9·06	9·71	5·91

I tu więc widzimy wpadające w oczy podniesienie się cen w roku 1891 i skłonność następną do zniżania się ich przy pszenicy i owsie, co prawda nie przy życie.

Co do Niemiec, to wystarcza się powołać na Goltza, który w swej pracy „Zadanie agrarne czasu obecnego“ powiada wyraźnie, że ceny zbożowe były w r. 1891 i pierwszej połowie r. 1892 wysokie a nawet bardzo wysokie, potem zaczęły nadzwyczaj szybko i silnie opadać i od końca r. 1892 aż dotychczas stoją nisko.

We Włoszech wedle „Annuario statistico Italiano“ za r. 1892 i wyszłych dotąd arkuszy następnego rocznika tej publikacyi porusza się w latach 1890—1893 cena pszenicy pierwszej jakości następująco: 23·96 do 25·98, 25·30 do 21·98, cena pszenicy drugiej jakości: 22·63 do 24·60, 24·32 do 21·08. I tu więc widzimy początek spadku.

Dla Rosyi wystarcza przytoczyć następujące cyfry:

Cena produktu w kopiejkach wynosiła:

W roku	pszenica w pap.	pszenica w złocie	żyto w pap.	żyto w złocie.	owies w pap.	owies w złocie
1881	127	84	109	72	74	49
1882	112	77	86	59	63	44
1883	107	66	82	51	63	39
1884	94	59	78	49	66	42
1885	89	56	69	44	69	44
1886	90	55	62	38	62	38
1887	88	49	55	31	49	27

Ceny zaś pszenicy zimowej w Odesie były:

W roku	w papierze	w złocie
1888	107	63
1889	94	62
1890	90	66
1891	109	74
1892	101	63

Ceny żyta w Odesie w latach 1889—1892 były za pud w kopiejkach: w styczniu 1889: 59, w grudniu 1889: 75, w grudniu 1890: 75, w sierpniu 1891 aż 128, lecz już we wrześniu 1891 tylko 104, w grudniu 1891: 122 a w grudniu 1892 ledwo 82.

Ceny owsa petersburskie w tychże czasach były: 59·5—80, 64·5—85, 83—86—82.

Popatrzmy wreszcie na ceny zbożowe Anglii i Stanów Zjednoczonych, które niezmiernie wpływają na tworzenie się cen na targu światowym.

	Anglia		Stany Zjednoczone		
	Pszenica	Owies	Pszenica Nr. 2 (czerwona zimowa) za buszel w dolar.	Żyto nr. 2 mieszane	Owies nr. 2 mieszany
	za cent.			za buszel w cent.	
1879	10·56	6·68	1·212	49·8	37·1
1880	11·08	7·14	1·270	55·1	42·6
1881	11·04	7·32	1·318	63·1	45·9
1882	10·67	6·75	1·278	80·1	51 9
1883	9·81	6·62	1·175	65·1	42·9
1884	8·41	6·49	0·975	60·8	36·0
1885	7·83	6·51	0·964	53·1	35·9
1886	7·55	5·89	0·885	48·4	35·1
1887	7·65	4·82	0·889	50·6	34·3
1888	7·68	4·90	0·971	57·3	35·5
1889	7·69	5·59	0·883	43·0	28·8
1890	7·80	6·14	0·983	48·1	28·9
1891	8·88	6·59	1·094	70·4	46·0
1882	7·66	6·40	0·908	54·0	36·3
1893	6·44	6·16	0·739	49·9	35·9
1894	—	—	0·611	50·9	37·2

Wszystkie powyżej przytoczone cyfry, jakkolwiek nie można ich ze sobą zestawiać i porównywać, wskazują na to, że ceny zbożowe mają w swem poruszaniu się: podnoszeniu czy opadaniu, wspólną we wszystkich krajach tendencyę a ztąd przyczyny tego poruszania się więc i obecnej zniżki muszą być ogólne*).

Nawet w ruchach miesięcznych cen zbożowych z roku 1894 na różnych targach Austryi i Niemiec okazuje się ta wspólna tendencya, jak to następująca tabela, zestawiona przez dra Schullern-Schrattenhofena w części na podstawie dat zaczerpniętych z cytowanego niżej w przypisku artykułu Conrada, w części z własnego materyału:

1894	Królewiec		Gdańsk		Berlin		Wiedeń		Kołomyja	
	Ceny za 1000 kilogramów						Ceny za cent. metr.			
	pszenica	żyto	pszenica	żyto	pszenica	żyto	pszenica	żyto	pszenica	żyto
Styczeń	130	109	121	114	143	126	7·73	6·21	7·39	5·47
Luty	127	106	116	112	142	123	7·76	6·23	7·26	5·32
Marzec	126	105	112	109	141	119	7·67	6·16	7·38	5·33
Kwiecień	127	106	105	111	141	121	7·69	6·23	7·37	5·31
Maj	124	103	98	107	136	115	7·36	5·73	7·13	5·12
Czerwiec	125	110	99	114	138	121	7·40	5·65	6·88	5·21
Lipiec	127	110	98	113	138	119	7·14	5·23	6·91	5·12
Sierpień	130	106	99	107	135	117	7·03	5·27	6·21	4·53
Wrzesień	127	106	95	106	132	118	6·73	5·51	6·52	4·75
Październik	123	105	90	107	124	108	6·64	5·69	6·32	4·82
Listopad	128	109	98	112	129	113	6·81	5·75	6·31	4·70
Grudzień	129	108	100	112	134	114	6·85	5·76	6·17	4·60
Przecięcie z r. 1894	126·9	107	103	110	136	118	7·23	5·78	6·82	5·15
Ceny styczniowe z r. 1895	129·11	105	99	109	136	114	6·89	5·72	6·45	4·79

Z tabeli tej widzimy, że na przytoczonych w niej targach niemieckich, całkiem tak jak w Austryi ceny grudniowe z r. 1894, przecięcie cen z r. 1894 i ceny styczniowe z r. 1895 są niższe od cen styczniowych z r. 1894 że więc i w Niemczech wystąpiła tak jak w Austryi w r. 1894 ogólna tendencya do zniżki cen zbożowych; gdy jednak na austryackich targach ceny grudniowe r. 1894 stoją nawet niżej od całego przecięcia rocznego, to w Niemczech wszędzie objaw ten nie występuje. Można ztąd wnosić, że ceny miesięczne zależą nierównie więcej jak roczne od wpływów lokalnych, zwłaszcza od tego, jakie w danej okolicy około targu są widoki na żniwa pomyślne czy niepomyślne i jaki jest następnie tych żniw rezultat. Nawet dla cen przeciętnych rocznych wpływy te jeszcze mają znaczenie, dopiero przy cenach przeciętnych za całe szeregi lat gubią się zupełnie.

Że tendencya cen zbożowych do poruszania się w tym czy owym kierunku wynika zawsze z przyczyn ogólnych, dowodzi tego także fakt, że ceny handlu en gros i ceny targowe, notowane na tych samych targach mają również wspólną tendencyę w swych ruchach, jak to dr. Schullern-

*) Co do kwestyi, jakie to mogą być przyczyny zniżki obecnej cen, odsyła dr Schullern-Schrattenhofen do artykułu Conrada w Jahrbücher für Nationalökonomie u. Statistik III. J. IX. Tom, 2 zeszyt p. t.: Die Preisentwickelung der letzten Jahre und der Antrag Kanitz, który obecną zniżkę cen produktów rolnych uważa za kryzis przejściową a nie za początek jakiegoś ogólnego upadku produkcyi rolnej. Dr. Schullern-Schrattenhofen odwołując się do tego sądu, zaznacza, że i daty przez niego podane, zdają się tylko ten sąd potwierdzać, widać w nich bowiem zniżkę ciągłą dopiero od roku 1892, trudno zatem na tej podstawie stawiać absolutne pesymistyczne tezy o zupełnym zastoju czy upadku rolnictwa!...

Schrattenhofen na cenach Lincu i Czerniowiec wykazuje *).

Omówiwszy tak wogóle ceny zbożowe z r. 1894 i porównawszy je z cenami lat poprzednich, wchodzi dr. Schrattenhofen w niektóre szczegóły czasowe i lokalne. Ze szczegółów tych przytoczymy odnoszące się do Galicyi i wogóle te, które nas bliżej mogą obchodzić.

Ruch miesięczny cen zbożowych Cislitawii w r. 1894 przedstawiał się, jeżeli weźmiemy pod uwagę największe targi po jednym z każdego kraju koronnego a obok tego z każdego kraju o więcej rozwiniętej produkcyi zbożowej, po jednym mniejszym targu następująco:

1894.

		Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Paźdź.	Listop.	Grudz.
Leopoldau	pszenica	7·42	7·36	7·50	7·59	7·01	7·12	6·75	6·50	6·48	6·50	6·57	6·55
	żyto	6·21	6·18	6·19	6·26	5·88	5·69	5 33	5·35	5 59	5·68	5·77	5·59
	owies	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oberhollabrunn	pszenica	7·19	7 33	7·30	7·50	7·01	7·11	7·09	6·11	6·42	6·43	6·47	6·40
	żyto	5·96	6·30	5·94	5·97	5·62	5·48	5·10	4·69	5·03	5·50	5·36	5·42
	owies	7·12	7·37	7·33	7·41	7·19	7·01	7·46	6·52	5·74	5·97	6·19	5·89
W. Neustadt	pszenica	7·51	7·54	7·53	7·43	7·10	7·05	6·79	6·20	6·52	6·60	6·64	6·61
	żyto	6·33	6 40	6·15	6·20	6·04	5·77	5·87	5·27	5·56	5·65	5·94	5·92
	owies	7·16	7·44	7·45	7·78	7·58	7·42	7·53	6 86	6·80	6.82	6·82	6·62
Trautenau	pszenica	9·00	9·00	8·88	8·93	8·75	8·66	8·43	8·02	8·00	8·01	7·98	7·97
	żyto	7·56	7·46	7·45	7·43	7·44	7·27	6·92	6·52	6·57	6·81	6·94	6 88
	owies	7·94	8·09	8·15	8·32	8·04	7·78	8·04	7·50	7·11	5·76	5·06	4·74
Chodorów	pszenica	6·50	6·60	6·80	6·45	6·25	6·50	6·50	6·50	6·57	6·50	6·50	6·25
	żyto	5·00	5·00	5·00	5·00	5·23	5·00	5·00	5·00	4·50	5·00	4·80	4·50
	owies	5·00	5·50	6·00	6·00	6·00	—	5·00	—	4·00	5·00	5·00	4·25
Drohobycz	pszenica	6·50	7·50	7·50	7·50	8·00	8·00	7·50	7·00	7·00	7·00	6·50	6·50
	żyto	5·50	7·00	6·50	6·50	6·50	6·50	6·50	6·50	6·00	6·00	5·50	5·50
	owies	6·50	7·50	7 50	8 00	8·00	8·00	7·50	6·50	6·00	5·00	5.50	5·00
Kołomyja	pszenica	7·39	7·26	7·38	7·37	7·13	6·88	6·91	6·21	6·52	6·32	6·31	6·17
	żyto	5·47	5·32	5·33	5·31	5·12	5·21	5·12	4·53	4·75	4·82	4·70	4·60
	owies	5·35	5·48	5·58	5·78	5·86	5·46	5·66	4·90	4·44	4·59	4·52	4·27
Kraków	pszenica	7·90	7 64	7·78	7·95	7·69	7·51	7·29	6·80	7·14	7·19	7·14	7·16
	żyto	6·63	6·53	6·65	6·66	6·49	6·39	6·02	5·64	5·77	5·85	5·99	5·83
	owies	7·07	7·22	7·15	7·23	7·28	7·05	7.18	6·18	6·00	6·21	6·21	6·27
Krems	pszenica	7·82	7·77	7·79	8·04	7·69	7·50	7·54	7·38	7·08	7·15	7·07	7·17
	żyto	6·30	6·19	6·12	6·20	5·56	5·41	5·46	5·00	5·40	5·50	5·67	5·60
	owies	7·44	7·29	7·88	8·38	7·55	7·22	7·22	7·27	5·79	5·65	5·81	5·72
Jung-Bunzlau	pszenica	7·79	7 83	7·87	7·87	7 52	7·64	7·70	7·40	7·10	7·12	7·34	7·25
	żyto	7·03	6·93	6·95	7·05	6·46	6·44	6·50	5·85	5·79	5·93	6·55	6·21
	owies	8·38	8·50	8·75	8·81	8·47	7·98	8·27	6·80	6·04	5·85	5·91	5·46
Gaya	pszenica	7·68	7·66	7·62	7·64	7·17	7·21	7·35	6·92	6·80	6·86	6·89	6·76
	żyto	6·69	6·79	6·75	6·65	6·12	6·09	5·66	5·39	5·59	5·66	5·88	5·89
	owies	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czortków	pszenica	7·35	7·25	7·25	7·37	7·50	7·55	7·55	—	6·50	6·43	6·30	6·00
	żyto	5·28	5·30	5·30	5·30	5·30	5·30	5·39	—	4·80	4·74	4·72	4·70
	owies	6·00	6·05	6·05	6·05	6·08	6·10	6·20	—	5·00	4·67	4·54	4·70
Storożyniec	pszenica	6·45	6·70	6·60	—	7·40	7·55	7·50	7·55	6·40	6·45	6·25	6·30
	żyto	4·70	5·00	5·20	5·25	5·40	5·50	5·85	5·75	4·56	4·85	4·85	4·75
	owies	4·20	5·20	5·40	5·45	5 60	5·50	5·80	5·65	4·40	4·50	4·55	4·45

(Dokończenie nastąpi).

*) Tylko dla tych dwóch targów bowiem udało mu się zebrać i ceny handlu en gros i ceny targowe, sam jednak podaje w wątpliwość, czy ceny notowane na giełdach wyrażają rzeczywiście ceny handlu en gros we właściwem tego słowa znaczeniu.

przedlitawskich jak zwracał uwagę na liczne stawiane trudności, rozmaite nakładane opłaty manipulacyjne dla wszelkiego importu z wszelkich prowincyj austryackich do państwa węgierskiego. Mowca dotknął dalej po krótce o „obrotach młynarskich“ na Węgrzech, o cukrownictwie, o rozdziale czynności Banku austro-węgierskiego na Węgrzech i w Austryi i cyframi uwidocznił nadzwyczajny rozwój państwa węgierskiego na każdem polu ekonomicznem. Referent wykazawszy niesprawiedliwość krzyczącą i straty dla naszego rolnictwa krajowego wskutek podobnego pojmowania obecnej „Ugody austryacko-węgierskiej“ — przez rząd państwa węgierskiego — przebiegł pokrótce w dalszem opowiadaniu opłakane stosunki rolnicze w kraju, wykazał co należałoby uczynić najpilniej, podniósł jak mało zajmowano się do ostatnich czasów stosunkami agrarnymi w Radzie państwa i aby raz już przystąpić do systematycznej pracy — mowca domagał się stworzenia programu agrarnego — szkicowo wyliczając coby w nim umieścić należało, nie oszczędzając w opowiadaniu nas samych rolników, wyliczeniem wielu słabych stron w pracy zawodowej u nas rolniczej — i dlatego gorąco doradzał przestrzegania ścisłego różnych sankcyonowanych uchwał sejmowych, nadto domagał się nieodzownego „programu agrarnego“ — jak i zajęcia się żywego, powszechnego przyszłą „Ugodą“ przez wszystkich rolników w kraju; wyraził nadzieję iż w obec życzliwego i śmiało zajętego stanowiska odnośnie do przesilenia rolnego przez nowego ministra rolnictwa, excel. hr. Ledebura, można zabrać się do ratowania zagrożonych ziemian z wiarą w pewne powodzenie i w skutek pomyślny; kończąc wypowiedział mowca, iż przed wszystkiem podjąć trzeba szczerą, umiejętną i nieustającą pracę dla roli.

W krótkiem sprawozdaniu niepodobieństwem jest podać wszystkich poruszonych spraw i wytkniętych momentów które mowca przytaczał, ale ogólna naprężona uwaga i żywe zainteresowanie się słuchaczów — stwierdziła nader ciekawa i charakterystyczna dyskusya obszerna, w której dłużej przemawiali pp. dr. St. Bieliński, dr. St. Głąbiński, dyrektor J. Frommel, J. Paygert, dr. Olearski, A. Treter, Schoffer z Zaszkowa i delegat Komitetu.

Do poniż podanych wniosków — które mowca przedstawił na końcu, w myśl wniosku dr. S. Głąbińskiego — poprzedzonego dosadną i trafną argumentacyą, uzupełniono wniosek 2-gi referenta ustępem: „Należy dalej prosić Komitet, aby wziął pod gruntowną rozwagę wszelkie sprawy wchodzące w zakres austro-węgierskiej ugody, a w szczególności sprawy podatków konsumcyjnych tudzież monopolu tytoniu i soli i aby w swym memoryale wskazał środki zapomocą których interesa rolnictwa galicyjskiego mogłyby być w przyszłości co do tych wszystkich spraw uwzględnione.

Dr. Olearski spowodował zmianę tekstu wniosku 5-go pozostawiając zupełną wolność i sposób przeprowadzenia powyższego wniosku Centralnemu Komitetowi, bez podania dyrektywy, dodanej w pierwotnem brzmieniu wniosku referenta p. Wiesiołowskiego. Po długiej i ożywionej dyskusyi, delegat Komitetu, pan Mieczysław Onyszkiewicz oznajmił, iż Komitet Centralny, jest w trakcie badania przyszłej ugody austro-węgierskiej i zamianował do tej pracy osobnego referenta, poczem po przyjęciu niezmiennie reszty wniosków p. Wiesiołowskiego, tenże dodał, iż celem jego było prócz przedstawienia w poprzedniej mowie rysu upadku rolnictwa i o wpływie obecnej ugody, poruszyć tak ważne dla nas sprawy — powyż pomienione, wszystkim rolnikom naszego kraju.

Uchwalone wnioski przez Walne Zebranie, postawione przez referenta brzmią:

1. Udać się bezzwłocznie do Centralnego Komitetu Towarzystwa gospodarskiego z prośbą zainicyonowania we wszystkich Oddziałach zgromadzeń specyalnych w rodzaju ankiet, celem zebrania wszechstronnego materyału, mającego wykazać szkodliwość i poniesione straty przez rolnictwo w kraju, wskutek panującego obecnie na Węgrzech systemu protekcyjnego dla eksportów do krajów monarchii austro-węgierskiej, jak i wskutek najróżnorodniejszych panujących tam utrudnień dla importów z prowincyj austryackich do państwa węgierskiego, albowiem w ten sposób pojęta ta część polityki handlowej nie licuje w zupełności z obecną austro-węgierską ugodą.

2. Prosić Centralny Komitet Tow. gosp., aby zebrawszy dostateczny materyał, jak najspieszniej wypracował memoryał, któryby wykazywał szczegółowo szkody wynikające dla całego kraju z dotychczasowego tłómaczenia i zastosowywania obecnej ugody austro-węgierskiej przez rząd państwa węgierskiego, nadto, aby ów memoryał przedstawiał, jaką należałoby przyjąć ugodę w główniejszych zasadach, ażeby ona nie szkodziła interesom rolnictwa żadnej poszczególnej prowincyi austryackiej.

Należy dalej prosić Komitet, aby wziął pod gruntowną uwagę wszelkie sprawy, wchodzące w zakres austro-węgierskiej ugody, a w szczególności sprawy podatków konsumcyjnych, tudzież monopolu tytoniu i soli i aby w swym memoryale wskazał środki, zapomocą których interesa rolnictwa galicyjskiego mogłyby być w przyszłości co do tych wszystkich spraw uwzględnione.

Tak wygotowany memoryał mógłby być przedmiotem narad sejmu, oraz narad agrarnego zebrania, które ma się odbyć w końcu lutego 1896 r. w Wiedniu, ewentualnie należałoby przesłać memoryał Kołu polskiemu we Wiedniu, celem przedsięwzięcia spiesznej akcyi ochronnej.

3. Prosić Centralny Komitet Tow. gospodarskiego, aby ze względu na nieustające pogorszanie się stosunków rolniczych a grożących zupełną ruiną rolnictwa w całym naszym kraju, opracował po dokładnem natychmiastowem zbadaniu tychże stosunków ostatniej doby, program agrarny zastosowany do naszych warunków i stosunków i aby postarał się we właściwej drodze przedłożyć go sejmowi i Kołu polskiemu w Wiedniu. Program agrarny ma dobitnie wskazywać konieczność wprowadzenia rychło bardzo silnej pomocy ze strony państwa jak i kraju samego, aby zdołał wytworzyć normalny a zdrowy rozwój rolnictwa dla dobra kraju, jak i państwa całego.

4. Ponieważ interesa agrarne w całej prawie monarchii austryackiej są zgodne i identyczne w wielu punktach, prosić Komitet Tow. gosp., aby swój program agrarny przynajmiej w punktach obchodzących wszystkie prowincye monarchii austryackiej, wysłał do wszystkich Towarzystw rolniczych prowincyj przedlitawskich.

5. Prosić Centralny Komitet aby zajął się pytaniem, o ile giełdy zbożowe i gry dyferencyjne interesom rolnictwa szkodzą i stosownie do wyniku badania u ciał ustawodawczych i władz odpowiednie poczynił kroki.

6. Zawiadomić inne Oddziały gal. Tow. gospodarskiego o uchwalonych na dniu dzisiejszym wnioskach Oddziału lwowskiego, z prośbą o poparcie takowych w Centralnym Komitecie lub ewentualnie o wysłanie nowych a podobnych treścią i przedmiotem powyższym wnioskom.

Prezes Oddziału lwowskiego odebrawszy napowrót przewodnictwo udzielił głosu dr. Pawlikowi, który wobec spóźnionej pory, motywował potrzebę zbierania wiadomości, ilości i jakości obrotów pocztowych i po krótkiej dyskusyi Walne zebranie przyjęło w całości wniosek dr. Pawlika następującej treści: „Uprosić świetny Komitet, by zechciał rozpatrzeć bliżej znaczenie taryf poczty przesyłkowej dla produkcyi krajowej, by zbadał ruch handlowy pocztą w kraju, by wreszcie postarał się wpłynąć na obznajomienie ogółu z konjunkturami handlowemi i z warunkami zbytu.

Dyrektor szkoły weterynaryjnej dr. Szpilman, w krótkich słowach zdołał przedstawić brak sił weterynaryjnych w kraju jak konieczność wytworzenia weterynarzy okręgowych, potrzebę udzielania takowym pomocy ze strony państwa i kraju samego, szczególniej w obec obecnie rażniejszej akcyi handlowej, a podawszy następnie wiele cyfr porównawczych ilości weterynarzy w innych prowincyach austryackich w stosunku do tych samych u nas w kraju, przyrzekł w tej sprawie opracować petycyę do sejmu.

W obec dosyć już późnej pory, rozdano parę książeczek hodowlanych i nieco przyrządów rolniczych dwom obecnym włościanom, poczem przewodniczący podziękowawszy za tak liczny udział zebranym członkom, zamknął posiedzenie Walnego Zgromadzenia.

Obwieszczenia c. k. Namiestnictwa.

L. 99.993. Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 27. listopada b. r. l. 34 695 upoważniło c. k, Namiestnictwo do udzielania według swego uznania pozwolenia na wywóz bydła rogatego rzeźnego z Galicyi na targ do St. Margerethen w Szwajcaryi, który począwszy od dnia 21. października 1895 odbywa się tam co poniedziałku i przed południem co wtorku.

Na targ ten wolno wprowadzać wyłącznie tylko bydło rzeźne z Austro-Węgier, bez poprzedniego osobnego pozwolenia na przywóz ze strony szwajcarskiej Rady związkowej.

Przytem mają być przestrzegane następujące przepisy:

1. Zwierzęta przeznaczone na targ w St. Margarethen muszą być przewiezione bez przeładowywania w wagonach plombowanych przez Vorarlberg i będą poddane na granicy oględzinom weterynarskim, oraz opatrzone wypalonem piętnem z datą, a następnie dopuszczone do targu; do St. Margarethen mogą być zwierzęta już nawet w sobotę przywiezione.

2. Wywóz z targu St. Margarethen może nastąpić tylko na mocy specyalnych pozwoleń, które na wniosek władz kantonów będzie wydawał szwajcarski departament rolnictwa.

Prośby o te pozwolenia, w których ma być dokładnie wymienione miejsce przeznaczenia, należy zatem wnosić do właściwych władz kantonów, który je ze swoją opinią przedkładać będą szwajcarskiemu departamentowi rolnictwa.

3. Po zawarciu transakcyi (kupna i sprzedaży) sprzedawca i nabywca mają się zgłosić u granicznego lekarza weterynaryjnego, który wypełni przepustkę i wręczy ją właścicielowi bydła, jeżeli tenże ma pozwolenie na wywóz kupionych zwierząt.

4. Bydło takie musi być wywiezione z targu najkrótszą drogą do stajen kontumacyjnych, znajdujących się w miejscu przeznaczenia, podanem w przepustce i bez dopuszczenia do dalszego obrotu, musi być wybite tam jaknajrychlej.

5. Po ukończeniu targu najpóźniej do wtorku do południa, wszystkie zwierzęta, które nie zostały sprzedane w St. Margarethen, muszą być odstawione za odpowiedniemi przypustkami do stajni obserwacyjnej, wyznaczonej przez władzę kantonalną w St. Gallen. Bydło to musi tam być wybite w miarę potrzeby bez dopuszczenia do dalszego obrotu.

Aż do tej chwili będą te zwierzęta pozostawać pod stałym dozorem weterynarskim.

6. Po każdym targu będą wszystkie stanowiska i targowica bydlęca w St. Margarethen pod nadzorem weterynarza targowego dokładnie oczyszczone i odrażone.

Co się podaje do powszechnej wiadomości z dodatkiem, że podobnie jak na wywóz bydła rogatego do Bawaryi, Saksonii i Wirtembergii (tut. obwieszczenie z dnia 22 listopada b. r. L. 96.452) udzielane będą pozwolenia na wyprowadzanie bydła rogatego rzeźnego z Galicyi do St. Margarethen na wspomniany targ wyłącznie tylko z miejscowości zupełnie wolnych od chorób stadnych, a zwłaszcza od zarazy pyskowo- racicowej.

Prośby należy wnosić do c. k. Namiestnictwa przez właściwe c. k. Starostwo.

Lwów, dnia 6 grudnia 1895.

Odpowiedzialny redaktor *W. Tyniecki.*

Nakładem galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Z Drukarni „Dziennika Polskiego“ pod zarz. Franciszka Katnera.